

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

VEJ nr 9297 af 15/01/2024 (Gældende)

Vejledning om tilskud til kommunerne til opkøb af retten til drift af dambrug i forbindelse med frivillige aftaler om ophør af dambrugsdrift

Ministerium: Miljø- og Ligestillingsministeriet

Journalnummer: Miljømin.,
Miljøstyrelsen, j.nr. MST-2024-22233

Vejledning om tilskud til kommunerne til opkøb af retten til drift af dambrug i forbindelse med frivillige aftaler om ophør af dambrugsdrift

I perioden fra 15. januar til 1. november 2024 kan kommuner søge om tilskud til opkøb af retten til opstemning af vandløb og indvinding af vand i forbindelse med frivillige aftaler om ophør af dambrugsdrift. Formålet med tilskudsordningen er at nedbringe tilførslen af næringsstoffer (fosfor og kvælstof) til søer og kystvande og fjernelse af fysiske spærringer i vandløb. Ved indgåelse af en frivillig aftale bortfalder endvidere dambrugets fodertildeling og retten til indvinding af vand fra vandløbet/grundvand, ligesom udledning af næringsstoffer fra dambrugets produktion bringes til ophør.

Ordningen har hjemmel i finansloven § 23.22.02.62.

Hvad der kan søges om tilskud til?

Der kan søges om tilskud til opkøb af retten til dambrugsdrift, når opkøbet sker med henblik på at opnå mindst et af følgende forhold:

- reduktion af fosforbelastningen til en sø, der vurderes at have et indsatsbehov. Indsatsbehovet er beskrevet i Vandområdeplanerne 2021-2027, bilag 2,
- reduktion af kvælstofudledningen fra et delvandopland, der vurderes at have et indsatsbehov. Indsatsbehovet er beskrevet i Vandområdeplanerne 2021-2027, bilag 1,
- bidrage til at skabe grundlag for fjernelse af en spærring, der er omfattet af bekendtgørelse om indsatsprogrammer i vandområdedistrikter.

For alle nævnte forhold er det en betingelse, at kommunen indgår en frivillig aftale med dambrugsejeren om ophør af dambrugsdrift, bortfald af fodertildeling og bortfald af indvinding af vand fra vandløbet/grundvand.

Hvem kan søge?

Det er alene kommuner, der kan søge om tilskud efter denne tilskudsordning.

Hvordan søges tilskuddet?

Der anvendes et ansøgningsskema, som kan findes på www.vandprojekter.dk (se under 'Opkøb af dambrug'). Ansøgningsskemaet indsendes i udfyldt og underskrevet stand til vandprojekter@mst.dk. Ansøgningen skal være bilagt et udkast til aftale om opkøb af retten til dambrugsdrift og en accept fra dambrugets ejer om at kommunen søger tilskud til opkøb af dambruget. Ansøgningen skal endvidere indeholde en dokumentation for, hvem der er indehaver af opstemnings- og indvindingsrettigheder, og være bilagt en udskrift fra kommunens register over rettighedshavere. Hvis ejeren er et selskab, skal kommunen tillige medsende en tegningsudskrift for selskabet. Tegningsudskriften må ikke være ældre end 30 dage.

Kommunen modtager afgørelse om tilskud (tilsagn eller afslag) fra Miljøstyrelsen.

Hvornår kan der søges?

Ansøgning om tilskud kan indsendes til Miljøstyrelsen fra den 15. januar til og med den 1. november 2024. Tilskud efter denne ordning kan søges uafhængigt af ansøgning om tilskud til forundersøgelse eller gennemførelse af projekt vedr. vandløbsrestaurering efter de gældende regler herom. Der er således ikke krav om samtidighed.

Kriterier for tilskud

1. Dambruget skal være lavteknologisk, hvor fiskene opdrættes i damme og hvor vandet primært indvindes fra vandløb eller kildevæld.
2. Dambruget skal være i drift på tidspunktet for ansøgning om tilskud til ophør med drift af dambruget.
3. Dambrugets foderforbrug i ansøgningsåret og de to foregående år skal udgøre mindst 50 % af det tilladelige foderforbrug for dambruget.
4. Det ansøgte beløb skal være omkostningseffektivt. Et ansøgt beløb, baseret på højst 15 kr./kg tilladeligt foderforbrug, anses som omkostningseffektivt.
5. Ansøgningen skal være vedlagt et udkast til aftale mellem kommunen og dambrugets ejer om ophør af dambrugsdrift, herunder afståelse af retten til opstemning af vandløbet og indvinding af vand.

Miljøstyrelsen meddeler afslag, hvis ét eller flere kriterier ikke er overholdt. Dette kan dog fraviges i særlige tilfælde, efter en individuel konkret vurdering.

Miljøstyrelsen kan tillige meddele afslag, hvis styrelsen vurderer, at indsatsbehovet for fosforreduktion i den pågældende sø eller kvælstofreduktion i det pågældende delvandopland/hovedopland er opfyldt.

Det bemærkes, at afslag på tilskud til opkøb af retten til dambrugsdrift med henblik på at skabe grundlag for fjernelse af en spærring ikke vil have betydning for kommunens forpligtigelse til at gennemføre en vandløbsrestaurering i henhold til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Prioritering

Miljøstyrelsen prioriterer ansøgningerne, der overholder ovenstående kriterier, efter modtaget rækkefølge og når ansøgningen er fuldt oplyst.

Hvad kan der søges tilskud til?

Der kan søges om tilskud til opkøb og til udgiften til afgift til tinglysning af aftale om ophør af dambrugsdriften. Der kan ikke gives tilskud til arealerhvervelse eller til administrative udgifter i kommunen eller hos andre i forbindelse med forberedelse af aftale og tilskudsansøgning.

Tilskudsprocent

Som udgangspunkt dækkes 100 % af det ansøgte beløb til opkøb og tinglysningsafgift.

Afgørelse vedr. tilskud

Miljøstyrelsen træffer løbende afgørelse om tilsagn eller afslag i ansøgningsperioden (15. januar – 1. november 2024). Der kan meddeles tilsagn om tilskud inden for de bevillingsmæssige rammer afsat på finansloven.

Der kan klages over Miljøstyrelsens afgørelse. En eventuel klage sendes til Miljøministeriet - mim@mim.dk

Udbetaling

Tilskuddet kan udbetales, når der foreligger en endelig tinglyst aftale, og når købesummen er udbetalt til dambrugets ejer. Der kan kun udbetales tilskud i overensstemmelse med tilsagnet. Der udbetales ikke acotobeløb eller rateudbetaling.

Anmodning om udbetaling med tilhørende dokumentation for kommunens betaling af købesum og tinglysningsafgift sendes til Miljøstyrelsen – vandprojekter@mst.dk

Behandling af persondata

Persondata behandles i overensstemmelse med persondataforordningen (GDPR). Modtager Miljøstyrelsen indirekte personoplysninger eller personhenførbare oplysninger fra kommunen som ansøger (dvs. persondata om andre end ansøger selv), vil kommunen blive bedt om at underskrive og indsende en erklæring om underretning om behandling af personoplysninger i forbindelse med ansøgning om tilskud. Formålet er at sikre, at personer og enkeltmandsvirksomheder, hvis personoplysninger er blevet givet til Miljøstyrelsen indirekte bliver informeret herom.

Miljøstyrelsen, den 15. januar 2024